

Leto: II.

Maribor, torek 27. septembra 1921.

Številka: 217.

Morituri vos salutant!

Dne 15.—16. avgusta je zborovala v Ženevi mednarodna konferenca za pomoč Rusiji. Sklenjena je bila dalekosežna akcija, pri kateri so obljubile sodelovati vse velike in manjše evropske države. Pogajanja so se nadaljevala v Parizu. Ker pa je bil izvoljen za predsednika mednarodne komisije bivši francoski poslanik na carskem dvoru v Petrogradu, je nastal s sovjetsko vlado mučen spor, ki se danes ni poravnal. Vzlic temu, da pasirajo meje sovjetske države nešteti vlaki živih in drugih predmetov, se opaža, da pomožna akcija zastaja. Cistim človekoljubnim stremjenjem se je pridružila na eni kakor na drugi strani — politika. Z nezaupanjem sprejemajo boljševiki milo-lare bogate Evrope; z nezaupanjem se obračajo evropski narodi v Rusijo, boječ se, da bodo sovjeti zlorabljali to akcijo.

Komisije, ki so zadnje tedne prepo-tovale ozemlje Volge in Kame, podajajo v svojih izveštiljih slike neizmerno bede in brezupnega umiranja. 15.—18. milijon ljudi potrebuje pomoč, naglo po-moč, predno se zaduše v gladi in le-garju. Legar se širi s strahovito naglico. V nekaterih krajih so velike vasi izpre-menjene v grobnice, kjer mrličji kužijo zrak in leže v grmadah kakor za časa srednjeveške kuge. V onih pokrajinah, ki so izpostavljene nevarnosti, da se še iz-premene v strahotna bojišča gladi, le-garja in kolere, se opaža, obupno vzne-mirjenje, ki vodi k nepremišljenim, obup-nim dejanjem. V Rostovu ob Donu so sovjetske oblasti odkrile uporniško giba-nje. Pravijo, da je tekom enega tedna padlo nič manj kakor 1200 žrtev brez-obzirne komunistične justifikacije. Podobno je bilo tudi v Petrogradu in v raznih drugih pokrajinah. Morda so te vesti pre-trirane. Težko pa je človeka prepričati, da bi ljudske množice na strašne do-godke, ki se dogajajo v bližini in katerih ne marajo niti sovjetske oblasti prikri-vati, reagirale samo s slepo udanostjo in s pasjo ponižnostjo. Boljševiki imajo bojda polne roke dela, da zamašujejo krvave ventile, skozi katere puhti pod nemo, molčeče nebo strašno nezadovolj-stvo in brezumen obup.

Tam, kjer umirajo vsled gladi in epi-demij tisoč in tisoč ruskega naroda, je nastalo pismo ruskih mater, ki ga je ob-javil v praških listih ruski akademik Ivan Bunin. Pismo, ki ga lahko prištevamo med najstrašnejše dokumente naše dobe, je dospelo po tajnih potih v Pariz. Iz previdnosti so podpisi izpuščeni: mesto podpisov se nahaja na koncu pisma 44 križev: 33 jih je zaznamovanih z ogljem in sajami, 10 pa s krvjo. Pismo se glasi:

— V imenu Očeta in Sina in svetega Duha, naj svet pomaga ruski deci!

Me matere, ki smo v leiošnji zimi obsojene na smrt vsled gladi in pomanj-kanja toplote, ki smo žrtvovane raznim boleznim, katerih vsled svoje oslabeledosti ne bomo mogle preboleti in ki jih ne morejo prenesti naša bolisti prekipeva-joča srca, prosimo ljudi celega sveta, naj vzamejo k sebi naše otroke, da jih ne bo zadela enaka usoda kakor nas. S tem, da se prostovoljno in večno ločimo od njih na zemlji, hočemo odkupiti krivico, katero smo jim storile, ker smo jim dale življenje hujše od smrti.

Vsem vam, ki ste imeli deco in ste jo izgubili! Vsem vam, ki jo imate in ste v strahu, da jo izgubite! V spomin in v imenu Vaših otrok vpi-jemo k Vam: ne ostanite gluhi nasproti onim, ki prosijo za lastne otroke! Resite nas te groze, te blaznosti, da moramo gledati, kako hirajo, nimamo pa moči, da bi jim pomagale, ali vsaj olajšali njihovo trpljenje!

Peskova nagnenja sodnijsko dokazana.

Potek razprave v soboto.

Ptuj, 24. septembra. Razprava Pe-sek kontra Klemenčič je začela danes ob 10. dopoldan. Peska je kot tožitelja za-stopal dr. Kreč iz Ljubljane, naduč. Kle-menčiča pa kot obdolženca dr. Fermeve iz Ptujja ter dr. Lipold iz Maribora. So-dnik je bil g. Hudnik. Razprava je bila tajna. Povabljenih je bilo okrog 40 prič. Najprej so bile zaslišane Peskove priče, ki so potrdile inkriminirane Klemenčiče-ve besede: »Hinterburg, Eulenburg in ljubica g. S. ne bo ljubljanski župan«. Na to je nastopil g. Klemenčič, dokaz resni-ce. Šolski nadzornik F. iz Ptujja je izpove-dal, da ga je Pesek hotel »Pri belem vol-u« v Celju pridobiti za homoseksuelno občevanje. Za njim je izpričal učitelj Č. zelo obtežljiva dejanja. Pesek je dolžil pri-če, da so podkupljene, česar pa ni mogel dokazati. Nasprotno pa je sodnik ugotov-il, da je hotel Pesek par dni pred raz-pravo uplivati na priče. Tretja priča R. z Št. Vida je tudi potrdila Peskova na-gnenja. Dokaz, da so ponujali pričam, ki bi hotele izpovedati za Peska obtežilno, se Pesku ni posrečilo. Zamene z Jožetom Peskom tožitelja Pesek pa niti ni skušal uveljaviti. Dopoldan je bil zaslišan učitelj V. iz C., ki je izpovedal, kako se je Pesek obnašal proti njemu v Zidanem mostu. Priča nadučitelj L. je izpovedal istotako silno obtežilne slučaje. Priča učitelj V. K. je izpovedal, da ga je Pesek še kot dijak v Mariboru skušal »dobiti za nenaravna dejanja. Pesek je nato predlagal celo vrsto protiprič, ki pa so bile odklonjene, ker ni vedel povedati nič konkretnega, kar naj bi priče izpovedale. Priče Fakin, Čebin in Peskova žena, ki naj bi pričale

za Peska, so se koncem vsega izrazile, da se več ne spominjajo. Ob pol 20. uri zvečer je bila razprava prekinjena ter odrejeno nadaljevanje za jutri ob 10. uri dopoldan.

Potek razprave v nedeljo.

Ptuj, 25. septembra. Danes se je razprava ob 10. uri dopoldan nadaljeva-la. Zaslišana je bila kontrolna priča Mari-ja L., ki je izpoved zaslišane učitelja L. v vsem potrdila. Znani stajercijanec De-pa, na katerega se je Pesek skliceval, ga je pustil na cedilu. Sovražstvo, o katerem je zatrjeval Pesek, priča L. ni mogla po-trditi. Pesek je predložil še nekaj znanih izjav, katere je že »Jugoslavija« svojčas objavila; sodnik pa je dokaz po teh izja-vah odklonil, ker se nanašajo le na Pe-skov dober glas, in nimajo pri razpravi nobenega opravka. Končno se je Pesek ponudil sam kot priča o tem, da so obre-menilne navedbe pod prisego zaslišanih prič neresnične, kar pa je sodišče odklo-nilo. S tem je bilo dokazovanje končano. Po govorih Klemenčiča in zagovornikov dr. Lipolda in dr. Fermeve je bila raz-prava zaključena. Sodnik je nato objavil sklep, da bo sodba razglašena v ponde-ljek ob pol 10. uri.

Razsodba.

Ptuj, 26. septembra. Danes popoldan ob pol 10. uri je sodnik Hudnik razglasil razsodbo, s katero se g. Klemenčič opro-šča »eulenburštva«, katerega je očital g. Pesku, ker se mu je v tem oziru popolno-ma posrečil dokaz resnice. Obsoja pa se v plačilo globe 2000 kron, ker je smešil Peska s »von Hinterburg« in »lubicco g. S.«, ter ga s tem izročil javnemu zasme-hovanju.

Albanski napad na naše meje.

LDU Beograd, 25. (Presbiro). Al-banske čete ob naši meji so se ojačile v veliko število, in sicer s četami, ki so bile na fronti proti Miriditom. Odkar so došla ta ojačenja, je postopanje alban-skih čet napram našim postalo zelo izzivalno. Po vsem se sklepa, da pri-pravljajo Albanci napad na naše ozemlje.

LDU Elbasan, 25. septembra. (Presbiro). V Albaniji se vrši velika mo-bilizacija. Vlada v Tirani je odredila, naj vsak okraj postavi se 50 mož, kar bi dalo 3500 vojakov. Vsi mobiliziranci se pošiljajo na jugoslovensko mejo.

LDU Beograd, 25. septembra. Presbiro poroča: Pooblaščen smo izja-viti, da naše čete niso presle demarka-cijske črte, marveč se nahajajo daleč od nje na Crnem Drinu na postojankah

pred Klenio. Vlada v Tirani je osredo-točila v tem sektorju preko 3000 ljudi in so njene čete prekorachila demarkacij-sko črto, ki jo mi držimo že od l. 1918. Potisnile so našo slabo predstražo nazaj ter zavzele nekaj vasi, med katerimi so Aras, Dardu in Sinaj. Naša vojska je zo-pet zavzela vasi v tem delu demarka-cijske črte. Medtem so 20. t. m. neredne čete ponovno napadle naše čete na po-stojankah pod Klenio. Dne 21. t. m. je sledil napad albanskih regularnih čet. Napada se je udeležilo okoli 1000 ljudi z dvema topoma in 12 strojnimi. Al-banske čete so presle na našo stran de-markacijske črte. Z naše strani so se podvzeli vsi potrebni koraki, da se al-banski napad odbije ter vzpostavi de-markacijska črta.

Odredbe proti padanju naše valute.

LDU Beograd, 25. septembra. Ker je delegat albanske vlade protes-tiral pri medzavezniški konferenci v Parizu proti temu, da so baje nekatere naše obmejne čete na raznih mestih prešle v Albanijo, se je ministrski svet na svoji današnji seji bavil s tem vpraša-njem ter je določil zadevna navodila za našega delegata dr. Spalajkoviču in našega delegata v Parizu. Nadalje je bil na današnji seji odobren tudi pravil-nik, ki je bil izdelan v sporazumu z gospodarskimi krogi in ki omejuje promet z valutami in devizami. Mini-

strski komite je odobril in podpisal tudi zakon o izvoznih carinah, kakor je bil sprejet v zadnji seji zakonodajnega odseka. Podpisanih je bilo tudi nekaj ukazov in odobrenih nekaj nujnih kreditov.

LDU Beograd, 25. septembra. (Presbiro.) Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali o ponudbi sindikata francoskih bank glede zgraditve tvornic za municijo in orožje v naši državi. Definitivnega sklepa še ni ter so vse novinske vesti, ki so bile v zvezi s tem objavljene, netočne.

Grško-turška vojna.

LDU Beograd, 25. septembra. Presbiro javlja iz Aten: Uradna poročila od 23. t. m. poročajo, da se grške čete vzdržujejo v svojih novih postojankah 60 km vskodno od Dolire.

Atentat na Pilsudskega.

LDU L'vov, 25. septembra. Državni poglavar, Pilsudski, se je udeležil dana-

šnje otvoritve Ivovskega velikega sem-nja, nakar se je podal h banketu v Ivov-ski mestni hiši v spremstvu Ivovskega vojvode Grabowskega. Ko pa je stopil v svoj avto, je nekdo trikrat ustrelil proti njemu. Vojvoda je lahko ranjen, dočim je Pilsudski ostal nepoškodovan. Po ban-ketu je odšel Pilsudski s mestno gledali-šče, kjer mu je občinstvo prirejalo burne ovacije.

Svet! Sprejmi našo deco! Vzemij jih iz našega pekla, kolikor imajo še moč rasti, živeti in biti podobni vsem otro-kom, ki lahko glasno govore o očetih, materah in bratih, brez strahu, da bodo trpinčeni zato, ker niso deca rabljev.

Usmilite se otrok, ki ne poznajo niti trohice veselja, ki ga občuti dete zadnjega berača v srečnejših deželah! Kaj se bo pač zgodilo z njimi, ako me matere umremo preje kakor oni?

Ne mislite za nas. Nam ni več po-moči. Mi ne gojimo upanja, da bi prišle od-tod. Toda srečne bomo, polne mate-rinske sreče, če bomo vedele, da je na-šim otrokom bolje.

Site bomo slehnega koščka kruha, ki ga bomo videle v mislih v rokah na-ših otrok, ko bodo daleč od nas. Segrele se bomo, vedoč, da so oni na toplem. Ničesar se ne bomo bale, v svesti si, da so oni na varnem. Se smrt bo nam ma-teram veselje, zakaj umrle bomo v veri, da jih bo videla naša duša.

Vzemite kar najhitreje deco od nas! Vsaka ura je dragocena. Sestradini, brez obleke, slabotni, ne bomo prenesli zime.

Srečni otroci, srečnih dežel, prosite tudi vi za rusko deco!

Ne smemo se podpisati z lastnimi imeni. Ne smemo niti izdati, v katerem delu nesrečne Rusije bomo končale svoje življenje. Nočemo zvaliti na sebe gnjeva naših tiranov. Ko pa bomo slišale, da je svet poslal po našo deco, vam jo privedemo — nobena sila nas ne vstavi, nikdo nam tega ne za-brani!

Uslišite nas:—

Tako se glasi pismo ruskih mater, umirajočih mater! Ali še hočete straš-nejšo ilustracijo ruske bede? Ali se bodo zganila tudi jugoslovanska srca?

Zdrava ideja.

V Celju so napredni krogi, v prvi vrsti akademična omladina, osnovali ljudsko vseučilišče. Sklenili so prirediti celi niz predavanj o raznih znanstvenih vprašanih našega časa.

Predavatelj je važni kulturni sejalec. Osobito še v naših razmerah. Mi ni-mamo popularne znanstvene literature, zlasti še ne drobnih cenih izdaj (pri Cehih »Chvilky«, »Svetova knjihovna itd.) Marsikdo bi vzel v roke znanstveno knjigo, pa ga splašja njen obseg in učeni izrazi. In vendar potrebuje znanstveno čtivo inteligent, da posveži in izpolni že pridobljeno znanje; potrebuje ga trezen in nadarjen delavec, da se v tre-nutkih počitka vglobi v duševni svet in tako lažje umeva velike časovne pro-bleme. Potrebuje ga kmet, ki si je pri-dobil strokovno izobrazbo, če se hoče strokovno izobraziti. Pravijo, da te po-trebe pri nas ni. Bilo bi žalostno, če bi si sami nadevali pečat inferiornosti. To potrebo, ta duševni glad je treba vzbuditi. Uspehi Dancev, Čehov in dru-gih malih narodov nam pričajo, kako bujno se razrase izobraževalno delo, če padejo semena na pravo mesto. In nam je treba v teh časih kar največ zdravih, rodovitnih semen. Vzroki sedanje krize, politične brezorientacije in malenkostne-ga obzorja v največji perijodi naše na-rodne zgodovine leže baš v zaostalosti, rekel bi, pohabljenosti kulturnega dela. Naš izobraženec — uradnik, učitelj — naše dijaštvo, inteligentnejše delavstvo in kmečka mladina pogreša duševne hrane, ne dobiva od nikoder inicijative in svetlih vzorov. Kulturna društva, kjer sploh obstajajo, so obsojena k života-renju. Madame Politika je postala pre-več vsegamogočna in — vsevedna. Po večini pa ne sloni niti politično nazi-ranje na čvrstih kulturnih temeljih, tem-č je bolj stvar okusa in vsprejemlji-

rosti za sugestivne ali avtoritativne vplive. Kar se pri nas dela in misli znanstveno, ne prodre v narodno jedro, temveč se zbira, kakor tanka plast na narodni površini. Časopise se peča s samimi dnevnimi dogodki, ne poučuje, ne vzgaja.

Dokler ne dobimo — in pot je še dolga — popularnih razprav naših strokovnjakov o vseh tisočeri življenjskih in svetovnih vprašanjih, dokler ne bo našemu duševnemu in materialnemu delavcu čitanje dobrih knjig vsakdanja potreba — imajo velik pomen baš ljudska vseučilišča po nemškem vzorcu. Danski vzorec ljudskih vseučilišč nam sicer tudi ne sme izginiti izpred oči — v naši agrarni državi je treba dvigniti deželo, če hočemo imeti mesta na dostojni višini — vendar pa je za začetek tudi ta način eminentne važnosti, zlasti če se ne omeji zgolj na takozvane inteligentne sloje, marveč pritegne k sebi tudi materialno delavstvo. Skrbeti pa je treba, da se ideja ljudskih vseučilišč razširi v vse večje kraje naše domovine. Ni treba, da se povsod vrši enako število predavanj; ne gre za kvantiteto, temveč za kvaliteto in za obisk, ki ga dosežejo ti večerji. Če bi imeli med mladimi in mladostnimi intelektualci več ljudi, ki bi svoje osebne interese tujim položili na altar našega kulturnega napredka, bi se gotovo našlo dovolj predavateljev za manjša mesta in za večje kraje na kmetih.

Ideja predavanj o raznih vprašanjih, ki se tičejo naše dobe, je zdrava in jo je treba iz srca pozdraviti. Treba je pozitivnosti, treba je, da postane naše prednjačstvo več kakor lepo doneča fraza. Vojna nas je s svojimi velikanskimi posledicami poučila, da je čisto brez pomena kultura (zv. „gornjih desetisočev“, ako „narodne mase“ ne napredujejo, če preprosti državljani živijo v svojem neznanju in svoji duševni zaostalosti. Kaj pomagajo vsi lepi programi o napredku, svobodi, itd. če pa napredne in svobodoljubne težnje zaostanejo na mrtvi točki.

Pozdravljamo mladino, ki jo idealizem vodi na polje pozitivnega resnega dela. Ko bi le bilo več Janušičevih tednov in več ljudskih vseučilišč, kakor je ono, ki je te dni započeto delo.

1—us.

Notranja in zunanja politika.

* Mnenje Karla Habsburga o dr. Korošcu. Zagrebška „Riječ“ prinaša razgovor nekega aristokrata z bivšim cesarjem Karlom. Karel Habsburg je trdno prepričan, da se bo zopet obnovila habsburška monarhija. Tekom tega razgovora je razložil svoje politične cilje in očrtal z vidika habsburške akcije sedanji politični položaj. Habsburg računa, da bo podpirala njegovo stvar zlasti Anglija. Lahko računa tudi s pomočjo francoskih katolikov in Vatikana. Na njegovi strani je skoraj vsa Madžarska. Tudi dr. Beneš ne bo mogel zastaviti „toka zgodovine“ na Češkem. (G. Karel ima čudne pojme o češki zgodovini!) Najzanimivejši pa je pasus,

Slovenski kmetje v Srbiji.

(Dalje.)

Smo v petek jutraj sedli v Nišu na vlak, smo si želeli že, da bi bili čimprej doma, kajti po osemidnevnem potovanju, računajoč tudi še pot od doma, smo bili že vsi utrujeni in izmučeni. Ponoči smo se navadno vozili z železnico, a kjer smo prenočevali, je trajal sprejemni večer navadno do polnoči. Manikalo nam je torej spanja in počitka. Vendar pa smo morali še v Čuprijo, zadnje postajo našega potovanja, ker tam smo bili napovedani in so nas pričakovali. Naš vodja g. inženir Lah, tajnik kmetijske družbe v Ljubljani, radi tega ni imel mnogo posla za vzdrževanje discipline.

Res, nismo se varali. Na kolodvoru smo videli že od daleč zastave, našo in srbsko. Po krasnem pozdravnem govoru in odgovoru smo odkorakali v mesto; pred nami sokolski naraščaj, desno in levo pa šolska mladina. Navdušenja in razpoloženja nam niso kradli niti oblaki prahu, ki so nas obkrožali, kajti v naš pozdrav so pokali topiči ter zvonili zvonovi. Dognavši po zopetnem dvakratnem pozdravu,

v katerem Karel Habsburg izreka svoje mnenje v nezadovoljstvu na Hrvatskem in v Sloveniji. Ta pasus se glasi dobesedno: „67 poslancev iz Hrvatske je zapustilo beograjski parlament in mu odreklo pravno delavnost. Od 67 voditeljev jih je najbrž 50 za nit. Dasiravno je Radić, kakor neprestano slišim, navdušen republikanec, ki sam aspirira na predsedniško mesto, so vendar njegovi volilci zvesti kralju, enako tudi največji del njegovih strankarskih tovarišev. To snov zastopa v Hrvatski ljudski stranki dr. Maček. Tudi od dr. Korošca, ki je nekoč užival moje posebno zaupanje, pričakujem, da bo s časoma spremenil svoje intrasigentno stališče in se spomnil na obljubo, katero sem dal nekoč njemu, Sušteršiču, voditeljema Frankove stranke dr. Horvathu in dr. Franku, ko je bil tekst manifesta še določen.“ — To je mnenje Karla Habsburga o šefu Slov. ljudske stranke. Mi sicer še vedno mislimo, da je g. Korošec pozabil na simpatije in obljube Karla Habsburga, dasiravno z ozirom na njegovo politiko v opoziciji nismo daleč od tega, da svoje mišljenje o njemu temeljito izpremenimo. Radovedni smo, ali bo dr. Korošec šel mirno preko te Karlove izjave ali pa se bo izvil na stari jezuitski način, češ, stvar ni resna. Pripomnimo, da njegovemu „lajbzurnalu“ ne manjka mnogo, pa lahko postane glasilo katoliškega Karla. Saj je klerikalcem v praksi vseeno, kdo jim primore do oblasti in moči.

* Preiskava v Baranji. Na prošnjo naše vlade je naročila angleška vlada svojemu poslaniku v Budimpešti, da odpotuje v Baranjo ter preišče, v koliko so naše pritožbe glede postopanja Madžarov z našimi ljudmi v Baranji upravičene. Angleški poslanik sedaj že več dni na raznih krajih preiskuje, zaslišuje priče in sprejema vse pritožbe in celo fotografije, ki prikazujejo madžarska nasilstva. Dognano je mnogo madžarskih zločinov. Vse zbrane dokumente je poslanik že odposlal svoji vladi v London, ki bo skupno z zavezniki podvzela primerne korake, da se ti zločini občutno kaznujejo ter da dobimo primerno zadoščenje.

* Vprašanje Burške v novi fazi. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je nastopil kot posredovalec med Avstrijo in Madžarsko. Dne 23. t. m. se je vršil v Heinburgu sestanek med njim in avstrijskim zveznim predsednikom dr. Schoberjem. Dr. Beneš je stavil predlog naj bi se vprašanje Sopronja reševalo ločeno od vprašanja Burgenlanda. Avstrija bi priznala pripadnost Sopronja Madžarski, zato pa bi madžarska takoj izpraznila ostalo ozemlje in takoj razorožila tolpe. Ta predlog je stavil minister dr. Beneš izza konference z madžarskim zunanjim ministrom grofom Banfijem. O tem predlogu razpravlja sedaj avstrijski zvezni svet. Rezultati trenutno še niso znani. Soc. demokrati zastopajo stališče, da bi se lahko razpravljalo o možnosti glasovanja v šopronjskem ozemlju. Velenemci so proti odstopitvi Sopronja. Bilo bi boljše, ničesar sprejeti, kakor pa prevzeti razvaline Burgenlanda. Krščanski socialci še niso zavzeli svojega stališča. Ako ne

vu, enkrat s strani šolske deklece, v za nas določeno stanovanjske, smo zapazili na dvorišču vodnjak ter ga dobesedno obsuli, deloma, da se umijemo, deloma, da si pogasimo žejo. Zaman nas je uveraval lišni gospodar, da je za nas pripravljeno pivo in naj ne pijemo vode, nič ni pomagalo, voda je bila vendar bližja nego pivo.

Čuprija je povsem drugačna nego Niš ter leži približno v sredini med njim in Beogradom. Mesto šteje okrog 7000 prebivalcev, ter ima tudi gimnazijo, hiše stoji v ravni ob straneh široke, kilometer dolge ceste; ob straneh pa se nahajajo le prav kratke ulice. Po obedu smo se odpeljali na zunaj mesta ležeče državno posestvo. To je ekonomija, ki meri 800 ha, torej zelo velika in ima temu primerno tudi vse potrebne stroje za obdelovanje in obratovanje. Na poslopiju se še poznajo sledovi avstrijskega gospodarstva, nekaj so po begu Srbov vendarle morali uničiti, sicer bi ne bila njihova slava ostala popolna. V tej ekonomiji se nahajajo hlevi za vso kmetijsko živino od konj do ovac. Tu se odgajajo mlada plemenska živinčeta za kmetoval-

bo sporazum dosežen, bo posredovala z odločno akcijo mala antanta.

* Kako separatisti mistificirajo javnost. „Riječ“ poroča, da je v Zagreb dospelo več angleških socialistov, med njimi znani bolgarofil Buxton. O njihovem prihodu so bile oblasti obveščene, a gospodje so dopotovali pred napovedanim časom in obiskali Stjepana Radića. To je seveda njihova stvar. Najznačilnejše na tem pa je to, da jih je Radić peljal v okoliške vasi in — pokazal svojim republikanskim kmetom, kako visoke zveze ima z inozemstvom. Radić je hotel naivno povdariti: glejte, za nami stoji Angleži. Republika bo! — Drugi značilni slučaj separatističnega zaslepljanja javnega mnenja se je dogodil istočasno v Zagrebu. Radić je prevel in izdal znano knjigo Scignobosa in Matiusa „Histoire contemporaine“. Dobra knjiga, ki jo potrebujemo zlasti v naših časih. Nenaodoma pa izda vlada ukaz, da se mora ta prevod — zapleniti. Kakšen škandal: svobodoljubna knjiga, ki jo čita s ponosom vsak Francoz, je v Jlgoslaviji prepovedana. Separatistični krogi so to hitro razkričali urbi et orbi, celo naši klerikalci so zaregljali. „Hrvat“ je te dni objavil oster napad na Pribičevića, spisan v slabem francoskem jeziku in podpisan od popolnoma neznanega „Francoza“ H. Jourdaina. „Škandal“ je bil popoln: o reakciji ni več nobenega dvoma. No, pa pride „Riječ“ in razjasni situacijo: Stipica Radić je izbral to priliko in dodal prevodu članek „o svetovni delavski in kmetijski revoluciji“, povrh tega pa je knjigo opremil s številnimi opazkami protidržavne tendence. Knjigi je priložen tudi od vlade že davno prepovedani načrt „ustave hrvatske kmetijske republike“. Scignobosovo znamenito delo je moralo postati knjiga za Radićeve demagoške eksperimente! Zvit je Radić, le njegovi statisti okoli „Hrvata“ imajo šepave noge.

Dnevna kronika.

— Vojaške vaje po vinogradih. Od vseh strani nam prihajajo pritožbe, da uporabljajo vojniki pri svojih vajah v mariborski okolici tudi vinograde. Vemo sicer, da stoji vojniki pod strogim nadzorom častnikov, toda tako strogo to nadzorstvo ne more biti nikoli, da bi se tu in tam tudi ne zgodilo kaj, kar ni dopustno. Poleg tega pa so vsled vaj prizadeti posestniki vinogradov tudi vsled tega, ker ne morejo opravljati nujnih del pri sedaj dozorevajočem grozdju. Vsled tega prosimo vojaško oblast v interesu dobre stvari same, da v bodoče prepove vaje po vinogradih, osobito še ker se s tem vzbuja med nervoznim ljudstvom samo nepotrebno nerazpoloženje napram državi in vojaštvu.

— Tatvina na pošti v Budimpešti. Med vožnjo od glavne pošte do pošte v predmestju v Budimpešti je izginila iz poštnega avtomobila zapečaten poštna vreča s 9 denarnimi pismi, v katerih se je nakajalo skupno 1.800.000 kron. O tatvini še ni nobenega sledu.

— Kolera v Rusiji strahovito razsaja. Glasom statistike je bilo od prvih pojavov do 23. avgusta t. l. ugotovljenih v

ce in to samo izbrane in priznane pasme. Ker smo morali tudi sesti in zavžiti, kar nam je pripravil prijazen g. ravnatelj s svojim uradništvom, je bila že tema, ko smo se vračali nazaj v Čuprijo.

Kdor še ni videl tovarne za sladkor, je moral drugo jutro zgodaj pokonci, a ni mu bilo žal, kajti zanimivo je videti te velikanske tovarniške naprave za pranje in rezanje sladkorne pese ter elevatore in pumpe, katere žencjo parni kotli, ki rabijo za obratovanje osem do deset vagonov premoga na dan. Sedaj je tovarna stala. Njeno velikost pa si lahko predočimo, ako pomislimo, da rabi 80 vagonov pese, da pride v pogon ter da fabricira, ako ima dovolj pese, 80 vagonov sladkorja na dan. Tovarna je zgrajena po najnovejšem sistemu, postavil jo je komaj l. 1912. neki češki konzorcij ter je tudi sedanji njen ravnatelj Čeh. Avstrijci so imeli za čas okupacije tovarno v obratu, ob umiku pa vendar niso imeli časa, da bi jo uničili. Razdejali so samo en trakt.

(Dalje prihodnj.)

—o—

celi Rusiji 112.582 slučajev obolelih. A prilila je bilo 369 slučajev, maha 1.824 junija 29.604, a julija že 61. 861 slučajev. Samo v prvem tednu avgusta je bilo prijavljenih 7.762 novih slučajev. Kakor se poroča je epidemija med rdečo vojsko že malo ponehala, vendar pa še zahteva ogromno žrtev.

— Neumestna šala. Nek kmet iz zagrebške okolice je peljal na trg voz sena. Med potom mu je nekdo seno na zadnji strani užgal. Kmet, ki je sedel spredaj na vozu, tega ni prej zapazil, kakor da je bil cel voz v plamenih. Sam ni mogel ničesar rešiti in tako mu je cel voz sena zgorel. Vsled te neumestne šale trpi kmet 10.000 kron škoda.

— Neresnične vesti o naših univerzah. Novinski ured poroča uradno: „Hrvat“ od 23. t. m. je zopet objavil vest, da se baje namerava iz finančnih ozirov iz Zagreba v Beograd premestiti gospodarska fakulteta, polovica zagrebške tehnične fakultete ter da se bo popolnoma odpravila celotna medicinska fakulteta v Ljubljani. Kakor smo pooblaščenji objavili, prosvetni minister kategorično demantira te vesti kot popolnoma izmišljene.

— Italijani proti študiju primorske mladine v Jugoslaviji. Na civilne komisarijate političnih okrajev v Julijski Benečiji je izšel ukaz, naj ne izdajajo potnih listov dijakom srednjih šol, ki bi hoteli potovati v Jugoslavijo, da tam nadaljujejo svoje študije. Ta ukaz se tiče vseh dijakov, brez razlike do petega razreda. Samoobsebi je umevno, da je ta prepoved vzbudila med našim zavednim ljudstvom veliko nezadovoljnost, osobito še, ker je jasno, da hočejo Italijani s tem preprečiti izobraženje naše mladine, s tem, da jim ne dajo potrebnih šol v materinem jeziku, na šole v Jugoslavijo jim pa zapirajo pot.

— Nove menične golice. Uprava državnih monopolov je dala izdelati novo emisijo meničnih golice, ki bodo veljale za vso državo.

— Podpora brezposelnim v Angliji. Churchill je imel v Dundeeju govor, kjer je dejal, da je vlada po premirju izdala 105 milijonov funtov sterlingov za podporo brezposelnim. To je doslej največja podpora, ki jo je doslej kaka država na svetu dala v ta namen. Amerika je glede brezposelnosti mnogo na slabšem. Ako bi bilo manj stavk, bi bila dežela veliko na boljšem in bi mnogo lažje milila bedo.

— Padel v vrelo vodo. V neko gostilno v Zagrebu je prišel dimnikar ometati. V kuhinji se je nahajal 4letni sinček gostilničarja. Bežeč pred „hudim možem“ je padel v lonec z vrelo vodo, katerega je dekla postavila s štedilnika na tla ter se tako nevarno opekla, da je kmalu na to vsled opeklin umrl.

— Drzen vlom v Ljubljani. V petek med opoldanskim odmorom so vdrli dosedaj neznani storilci v trgovino s čevlji Viktorije Cerar na Jurčičevem trgu v Ljubljani. Drzni vlomilci so pri belem dnevu popolnoma izpraznili in odnesli vso zalogo čevljev. Na srečo je vzela ga Cerar 19.000 K, ki so se nahajale v blagajni, opoldan pri odhodu seboj.

— Italijanski kralj potuje v Trst. V času od 10. do 20. oktobra namerava italijanski kralj posetiti nove provincije. Obiskal bo celi tridenški okraj, Zgornjo Adižo, Benečijo in Trst. Spremljala ga bosta ministrski predsednik Bonomi in senator Salata.

— Povodenj na Spanskem. Iz Nettila del Palancar na Spanskem poročajo o veliki povodni. Okoli 30 hiš se jo porušilo. Voda je stala ponekod nad 2 in pol metra visoko. Enajst oseb se je utopilo. Poginilo je mnogo živine. Škoda znaša nad milijon.

— Zasebna detektivska agencija v Zagrebu. Zagreb napreduje: Po vzorcu drugih svetovnih mest namerava informativni zavod „Globus“ ustanoviti zasebno detektivsko agencijo ter je že prošil za tozadevno dovoljenje. Po drugih mestih so se take agencije dobro obnesle.

— Jugoslovenska bojišvešiška eks. pozitura se je ustanovila na Dunaju pod vodstvom pobeglega poslanca dr. Lemeža. Denaria imajo baje silno mnogo iz ruskih virov

— **Požar v Rušah.** V nedeljo popoldne okrog pol 2. ure je začelo goleti gospodarsko poslopje „na Hlebičevem“ v Smolniku pri Rušah. Ruška požarna bramba se je ravnokar vežbala, ko je sprejela to vest ter je takoj odšla na lice mesta. Z neverjetnim trudom je brizgala vodo nad 60 m visoko na gorišče, ki leži na hribu. Požrtvovalnosti požarne branbe se je zahvaliti, da se požar ni razširil tudi na bližnji gozd. Zgorelo je nad 300 stotov sena, kar je posebno ob letošnji suši hud udarec za posestnika, g. Viktorja Glaserja. Požar je najbrž povzročil kakšni fajfar, ki je s svojo pipo neprevidno ravnal.

— **Goreča ladja na morju.** „Daily Mail“ poroča iz Kapstadta, da leži 400 milj od rta parnik „Port Augusta“ v plamenih. Pomoč je na potu.

— **Iz diplomatske službe.** Dr. Slavko Barle, dipl. ataše poslaništva v Washingtonu, je imenovan atašejem razreda pri našem konzulatu v Gradcu.

— **Stavka v Avstriji.** Po jedva končani stavki železničarji so stopili v stavko poštni uradniki in ženske pomožne moči, ki zahtevajo preureditev plačilnih razredov odnosno zvišanje plač.

— **Zdravniška vest.** V torek, dne 27. t. m. ob 6. uri zvečer se vrši v kolodvorski restavraciji na Pragerskem odborova seja mariborskega zdravniškega društva, h kateri so vabljeni tudi vsi tovariši neodborniki.

— **Ukinjenje potnih legitimacij.** Minister za notranja dela je izdal naredbu o ukinjenju potnih legitimacij za notranji promet.

— **Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar** odpotuje za nekaj dni, vsled česar ne bo sprejemal ta teden nobenih strank.

— **Pasji zapor na deželi.** Prejeli smo: Citali smo, da je pasji kontumac v mestu olajšan v toliko, da se psi z nagobčnikom lahko prosto gibajo. Kaj pa je s psi na deželi? Naši psi menda niso slabši nego mestni. Prosimo merodajne činitelje, da se usmilijo tudi pasje raje na deželi ter ji vendar že enkrat dovolijo toliko časa omejeno prostost.

Mariborske vesti.

Maribor, 26. septembra.

— **m Draginja.** Združene strokovne organizacije mariborskih državnih in zasebnih uslužbencev so pričele najostrejši boj proti vedno bolj naraščajoči draginji, vsled katere preti tako javnim, kot zasebnim uslužbencem in njihovim družinam v najkrajšem času pogin, ako ne pride takojšnja pomoč. Vse stanovske organizacije so se strnile, da se bodo skupno borile proti neznosni bedi, katere je nastala. Poleg drugih sredstev namenjajo vsi mariborski stalno plačani uslužbenci, ne glede na politično pripadnost, velik javen protestni shod, na katerem bodo razpravljali o načinu, kako bi se draginja najuspešneje zavezila, kako spraviti pod streho stotine brezstanovalnic, kako preskrbeti za bližajočo zimo zadostne množine kuriva in drugih življenjskih potrebščin po kolikor ugodnih primerih cenah itd. Zanimanje za to res človekoljubno akcijo je vsestransko zelo veliko, kar pač jasno dokazuje, kakšni bedi da se nahajajo uslužbenci, kateri so primorani živeti od stalne plače. Omenjeni protestni shod je bil prvotno namenjen za nedeljo, dne 2. oktobra; ker pa se vršilo ta dan v Mariboru sokolske slavnosti in veselica tukajšnje požarne branbe, se bo shod vršil nedeljo pozneje, dne 9. oktobra.

— **m Pri včerajšnjih volitvah v davčno komisijo za mesto Maribor,** je z ogromno večino zmagala lista združenih pridobitnih slojev. Soc. demokrati, kateri so imeli tudi svojo listo, so kljub temu, da so že na vse zgodaj zasedli vdolbine prostore, s svojo listo klaverno podlegli. Ta volitev je bila dokaz, da hoče naše meščanstvo skupno in mirno gospodarsko delo, v procvit svojega mesta, kajti zato tudi plača davke.

— **m Nemški nacijonalist — socijalno-demokratski agitator.** Poročajo nam, da je pri včerajšnjih volitvah v davčno komisijo agitiral za soc. dem. listo kot kolovodja tudi znani germanofil, tr-

govski pomočnik Pelikan. Ko pa je uvidel, da nima sreče, jo je odkuril.

— **m Smrtna obsodba pred mariborsko poroto.** V soboto krog pol 21. ure je končala pred mariborsko poroto tri dni trajajoča razprava proti Karlu Zivku iz Ciglenc pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, ki je bil obdolžen, da je lanskega leta 7. aprila ubil svojo ženo in povzročil smrt svojega dva tedna starca otroka. Porotniki so se iz poteka razprave uverili, da je Zivko kriv umora svoje žene, kljub temu, da je dosledno tajil ves čas in taji tudi še sedaj, ter glasovali za krivdorek z 8 glasovi proti 4. Vsled tega je bil Zivko obsojen na smrt na vešalih. Natančnejše poročilo prinesemo v porotni rubriki v prihodnjih dneh.

— **m Strašna nesreča** bi se bila kmalu zgodila včeraj ob en četrta na 20. uro na križišču železnice in Tržaške ceste pri bolnici. Ob tem času se je vračala v mesto z vozom družba, obstoječa iz 10 oseb. Železniška zgraja je bila odprta in prostor pri prehodu skrajno slabo razsvetljen. Jedva pa je pasiral voz zadnji tir, sta pridrveli s koroskega kolodvora z veliko hitrostjo dve lokomotivi, od katerih prva, ki je vozila s hrbtom naprej, ni imela spredaj niti luči. Srečnemu slučajju je zahvaliti, da je družba, med katero so bili tudi majhni otroci, ušla strašni nesreči. Dovoljujemo si merodajne činitelje Južne železnice opozoriti na ta slučaj in strogo zahtevati, da se napravi red, predno bi zahtevala ta nepojmljiva zanikernost svoje žrtve.

— **m Aretacija.** Radi prepovedanega povratka je bila aretirana Marija Neubauer iz Hajdina pri Ptuj; Fani Weinzerl je bila aretirana radi tatvine; obe sta bili oddani v sodnijske zapore.

— **m Nesreče.** 62-letni mizar Južne železnice Vincenc Golob je sedel na drevesu ter pazil na grozdja. Zgubil je ravnotežje ter padel precej globoko. Pri padcu si je zlomil desno nogo pod kolonom. — Elza Pečul, 15-letna učenka je padla ne cesti ter si poškodovala levo roko. — 40-letna Terezija Novak je padla med konje ter zadobila težko rano na glavi. Vsem je prožil rešilni oddelek prvo pomoč.

— **m Velika kavarna.** Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Sport.

— **Veliko iznenađenje v odigranju prvenstvenih tekem.** Včerajšnja nedelja je prinesla našim najboljšim klubom veliko iznenađenje. „Maribor“ je le z anajstmetrovko izjednočil tekmovalce z mladim „Korotanom“. Rezultat 1:1 (0:0) Sportvereinigung „Rapid“ je pa bila nepričakovano poražena od „Maka“ z 6:3 (6:1). S tem je padel „Rapid“ popolnoma iz vodstva ter z avzame njegovo mesto Mariborski Atletički klub (MAK) ki ogroža resno prvenstvo „Maribora“. V slučaju da MAK premaga „Maribor“, pripade prvenstvo skoro gotovo njemu. Natančnejše poročilo sledi jutri.

— **Beograd:** Ruski sportni klub — Srbski Mač 1:0, Vardar : Soko 3:2.

— **Maribor:** V prvenstvu rezerv MAK in Rapid je zmagal Rapid z 5:2. Trajning Svoboda 1. z Maribor rez. je izadel 4:2 za Maribor.

Porotno sodišče.

Maribor, 21. septembra.

Uboj na veselici v Rušah.

Dne 7. avgusta 1921 je bila v Rušah planinska veselica, katere se je udeležil tudi 22 let stari delavec Auton Trnjek iz Smolnika, in pri tej priliki pil čez mero. Pijača je vplivala nanj tako, da je postal siten in nadležen ter je sitnaril okrog udeležencev veselice in okrog šotorov, da je bil vsem napotu in so ga odganjali. Prišel je tudi do drč, kjer se je staro in mlado na najenostavnejši način z zvišenega prostora po gladkem žlebu sankalo v dolino. Po drči se je pripeljal Franc Serajnik, maturant iz Maribora. Ko vidi stati Trnjeka neposredno v bližini drča, mu reče, naj se umakne. Trnjek ga ni ubogal, vsled česar sta se sprla. Serajnik se je nato vrnil na drčo, a ko se je pripeljal drugič dol, se je prepil med njima ponovil in posledica tega je bila, da je Trnjek sunil z nožem, ki ga je imel

že od prvega prepira pripravljenega, odprtega v žepu, proti Serajniku. Zadel je Serajnika tako nesrečno, da mu je prerel veliko srčno žilo in je zaboden po preteku nekaj minut vsled notranjega izkrvavljenja izdihnil.

Trnjek je svoje dejanje priznal in se zagovarjal, da je sunil proti Serajniku popolnoma brez pomislika, razburjen od pijače in jeze, ker ga je poprej Serajnik oklofotal. Pri razpravi pa se ni hotel več spomniti na dogodek in je trdil, da je storil dejanje v popolni pijanosti. Priče so potrdile, da je bil Trnjek na veselici res močno pijan.

Porotniki so soglasno zanikali stavljenemu jim vprašanje na uboj, soglasno pa so potrdili vprašanje, da je ubil Serajnika v popolni pijanosti. Obsojen je bil na tri mesece zapora.

Posilstvo in rop.

Ivan Veseniak, 30 let star, tesar in duinar v Tiboletih na Ptuijskem polju, je postal pozimi in spomladi 1921 za ptujsko okolico skrajno nevaren človek, osobito za ženske, ki so se vračale iz Ptuja domov ali se oddaljile od sredine mesta. Kakor roparska zver je imel na križiščih na samotni svoja prežališča in ko je zagledal svojo žrtev, ji je sledil, da plane nanjo ob primernem času. Pri tem je imel namien prisvojiti si imovino, katero je imela žrtev pri sebi in ngoditi svoji pohoti. Vsi ropi in posilstva so se izvršili na enak način.

Porotniki so na stavljen vprašanja na rop in posilstvo soglasno potrdili, narkar je bil Veseniak obsojen na 10 let težke ječe, poostrene s postom, trdim ležiščem in temnico vsakega četrta leta.

Ako hočete, da se osiguramo pred slabom valuto, podpisujte državno posojilo!

22222222 22 22222222

Kultura in umetnost.

— **Orkester Glasbene Matice.** Stari in novi člani društvenega orkestra se sprejemajo v torek dne 27. sept. ob pol 7. uri zvečer v ravnateljstvu pisarni, Aleksandrova cesta 5. Prijazno se vabijo vsi cenj. godbeniki kakor vijolinisti, violisti, čelisti, kontrabasisti in tudi pihalisti na dogovor.

Ernest Eckstein :

Afrodita.

Roman. Prevel: Rušan.

(Dalje.)

»Tvoja povest mi vzbuja čudna čustva«, je odvrnil Akontij po kratkem mol-

ku. »Če je Kipida res prava slika svoje matere, pač razumem, koliko si moral ti, moj zaščitnik, trpeti, ko si jo izgubil. Zato upam, da mi boš, ko si sam toliko trpel, tem raje pomagal v boju za Kipido!«

»Tako je,« je odgovoril Afroditiin svečenik. »Dozdeva se mi, da so me bogovi sami izbrali, da popravim krivico, ki jo je zagrešila usoda proti veličanstvu ljubezni. ki gospodari vsakomur in vsem.«

»Kolikor jaz poznam Kipido«, je nadaljeval Melanip, »— seveda jo poznam samo iz tega, kar sem slišal. se mi zdi, da bo tvoj boj uspešnejši kot je bil boj za Toso; upam seveda, da te Kipida ljubi. Toso je bila mirna in udana ter je svoje občutke skrivala, a Kipida je podedovala po svojem očetu in dedu nekaj njihove okrutosti, baš toliko, da je trdna in odločna, kar pa ne kazi njene ženske nežnosti. Najvažnejše pa je, da si pridobiš njeno ljubezen. Mogoče je, da si siromašni kipar že davno dopada, a vzgojena in vajena bogastva in razkošja niti z daleka ni pomislila, da bi lahko postala njegova. No, to upanje je v prvem trenutku dovolj vredno: da pa se ji ti dopadeš, za to imam dovolj dokazov.«

»Prijetelj, oče moj: kako neizmerno me osrečuješ! Torej to ni bila prazna domišljija, ki me je navdala, ko je prišel v mojo delavnico Haridim s krásno devo? Pripoveduj mi, prosim te!«

»Sivar je čisto priprosta in niman ti bogve kaj pripovedovati. Klitfont si je z raznimi uslugami pridobil Kipidino prijateljico ter je vse to slišal iz njenih ust. Tihla pobožnost, s katero si hodil za njo, izdajajoč plamen tvojih oči, tvoje očividno lrepenenje združeno s toliko bojazljivostjo in obvladovanjem vse to je obrnilo že v začetku nate Kipidino pažnjo, ki se je spremenila v simpatijo, videč da si poleg svoje mladeniške skromnosti, s katero se odlikuješ, krepek in močan, in ni se treba čuditi, ako raje vidi tebe, kot pa izžetega Konona, ki se že toliko mesecev zaman poteguje za njeno roko. A sedaj slišim, da je bila celo v tvoji delavnici! To potrjuje Klitfontove vesti in mojo slutnjo, da se je tudi ona začela resno zanimati zate! Prišla je, da mlademu Akontiju pogleda v obraz, kakor se vzpne človek na vrh, da ima čim večji razgled. Tvoja razburjenost se ji laska, misel, da se zanima zanj lep, mlad umetnik, ji vliiva v črsto še večjo strast. Dalje ona še ni razmišljala. A meja med tem razpoloženjem in pravo ljubeznijo, je zelo ozka in od tebe je odvisno, da jo brzo in sigurno prekorači.«

»Toda kaj naj storim?« je jecljal Akontij, ves razburjen.

(Dalje prihodajče.)

Podpirajte Jug. Matico!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mara Bežek, roj. Mahorčič naznanja v svojem imenu svojega sinčka Viktorja prelužno vest, da je njiju nad vse ljubljeni soprog ozir. oče

Josip Bežek

viadni koncipist

dne 25. t. m. v najlepši dobi svojega življenja po dolgotrajni bolezni nenadoma preminul.

Truplo blagopokojnika se prepelje v torek, dne 27. t. m. ob 9. uri dop. iz mariborske javne bolnice v Ljubljano, kjer se bo vršil v sredo, dne 28. t. m. ob 16. uri pogreb in sprevod z glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

Maribor—Ljubljana, dne 26. septembra 1921.

Žalujemo ostali.

Mala oznanila.

Močan pekarski vajenec se išče za takojšnji nastop. Naslov v pravi. 1499 2-2

Stroj za pletenje, št. 7, brez 100 igel, „Styria“, proda Gubrijeta Blatnik, Prevalje-Meza 1508 2-2

Lep volčji pes. čiste pasme, se proda. Naslov se izve v upravnistvo „Tabora“. 1512

Stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje v Kreevini stev. 303, III. nadst., vrata 19, blizu kolodvora, se zamenja, če mogoče v bližnji Trzaski cesti.

Motorno kolo se po ceni proda. Poizve se na Trzaski cesti 16. Avto-delnica Jug. 511 2-1

1000 K

Izplačani omenju, ki mi pravosodno priznani primerno in redno stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, ki se ni oddano drugi stranki. 1510 3-1

Naznanila na upravo „Tabora“ pod štev. 1510.

Učenec

popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika v pisavi in besedi, ki je obiskoval meščansko ali nižje razrede kake srednje šole, se tukaj sprejme v Mariborski tiskarni d. d., Jurčičeva ulica.

Ugodna nakupna priložnost!

Planino, s strunami krizem in kovinskim vložkom, prvovrstni zdelok tvrdke Peters & Co., Lipsko, poln in lep ton, v brezhibnem stanju, se radi odpotovanja po nizki ceni proda pri gospej Marti Polz, Hoče št. 5, I. nadstropje (zraven cerkve). 1502 2-1

Kupim večjo množino

bukovih drv

(in tudi drugih trdnih drv) franko vagon na kladalno postajo. Cenjene ponudbe na naslov „DRVA“ poštni predal, št. 21 MARIBOR

Večje renomirano električno podjetje, na prvomestnem mestu se radi družinskih razmer cenovno proda. Ponudbe resnih reflektantov pod „Elektro“ na upravo lista.

Pozor! Licitacija!

Izdelovalci izgotovljenih oblek in trgovci!

Na prostovoljni javni dražbi se bo prodajala dne 28. in 29. septembra

ob 9. uri dopoldan

razna konfekcija, trgovinska oprema, več omar z in brez stekla, stojala in police z in brez stekla, blagajna, obešalniki, več 2 m visokih zrcal, ženske doprsnice in vošчени modeli, ženske obleke in plašči, kožuhovine za ženske, moške obleke, površniki, otroške obleke in površniki ter razno drugo blago

v prostorih bivše modne trgovine

J. FERNER

Gosposka ul. št. 24

Ugodna prilika za nakup!

Radi odpotovanja proda gospa Marta Polz v Hočah št. 5, I. nadst. sledeče predmete:

1. Lepa spalna soba iz trdega (orehovega) lesa, otoman, zrcalo za oblačilnice, miza, z usnjem prevlečeni stoli. — 1. navadna spalna soba iz trdega lesa. — 1. pisalna miza iz trdega lesa, omare, mize, stoli, kuhinjska posoda. — Proda se skupno ali posamezno od 25. t. m. naprej. 1501

Jugoslovansko inženirsko podjetje, družba z o. z.

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Tehnična pisarna in stavbeno podjetje.

Izvršuje prav vsa v to široko spadajoča dela. Ima edino zastopstvo v Jugoslaviji za staveben sistem s „Tektonom“ in za lesene strehe velikih razprtih po sistemu „Kibler“

Soudeleženo na I. obrtni razstavi v Mariboru, odd. I. stopnja št. 7. 1491 3-2

„Triglav“

2-1 Trgovinska komisija d. d. v Sarajevu 1503 prevzema zastopstva in samoprodajo od raznih ind. podjetij v Sloveniji v svrhu upeljave slovenskih produktov v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v Dalmaciji in Crni gori. Cenjene ponudbe na zgornji naslov.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame vsako vrsto straženja v mestu, na kolo dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril. staniška ulica 2.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo I. 1921 v iznosu dinarjev 500.000.000.

POZIV NA VPIS.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. VI. 1921 Dšt 7941 zakonjene s članom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% držav. investicijskega posojila v nominalnem znesku D. 500.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 številki, obresti so 7%, na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnjakoli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imeteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z zrebanjem ali odkupom po

določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po zrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Beograd, meseca julija 1921.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ dr. Kosta Kumanudi I. r.